

Brusel 26. února 2018
(OR. en)

6280/18

COEST 37

VÝSLEDEK JEDNÁNÍ

Odesílatel: Generální sekretariát Rady

Datum: 26. února 2018

Příjemce: Delegace

Č. předchozího
dokumentu: 6279/18 COEST 36

Předmět: VZTAHY S MOLDAVSKOU REPUBLIKOU
- závěry Rady

Delegace naleznou v příloze závěry Rady o Moldavské republice ve znění přijatém Radou pro zahraniční věci dne 26. února 2018.

ZÁVĚRY RADY O MOLDAVSKÉ REPUBLICE

Rada pro zahraniční věci, 26. února 2018

1. Rada znovu potvrzuje, že je odhodlána posílit politické přidružení a hospodářskou integraci mezi Evropskou unií a Moldavskou republikou, a to v úzké spolupráci na základě dohody o přidružení, která vstoupila v platnost v červenci roku 2016. Evropská unie je i nadále odhodlána podporovat pokrok v reformách nezbytných k tomu, aby bylo možné využívat výhod dohody o přidružení, včetně prohloubené a komplexní zóny volného obchodu, ku prospěchu občanů Moldavské republiky.
2. V návaznosti na závěry Rady z února roku 2016 přijaly orgány Moldavské republiky několik legislativních iniciativ souvisejících s prioritními oblastmi reform, jež byly v závěrech Rady určeny. Rada uznává reformní kroky podniknuté ze strany Moldavské republiky a zdůrazňuje, že je zcela nezbytné, aby byly provedeny reformy zahájené v roce 2016. Rada připomíná, že pomoc EU poskytovaná Moldavské republice je založena na přísné podmíněnosti a spjata s uspokojujícím pokrokem v reformách.
3. Rada připomíná, že cílem jejího úsilí vynakládaného za účelem pomoci Moldavské republice je dosáhnout hmatatelných zlepšení v životě občanů této republiky.
4. Rada připomíná, že strukturální reformy mají zásadní význam pro zajištění růstu, tvorbu pracovních míst a snižování chudoby. Rada očekává, že Moldavská republika bude pokračovat v celkovém procesu reform a že jej zintenzivní v souladu se závazky přijatými v rámci dohody o přidružení, a připomíná, že jako praktické vodítko by měl sloužit revidovaný program přidružení, který v souvislosti s reformními opatřeními pro období let 2017–2019 stanovil 13 klíčových priorit. Evropská unie bude nadále posilovat koordinaci a sledování podpory poskytované reformnímu procesu v Moldavské republice.

5. Rada uznává konstruktivní přínos Moldavské republiky pro summit Východního partnerství, který se konal dne 24. listopadu 2017, a Moldavskou republiku vyzývá, aby nadále přispívala k naplňování 20 cílů, jichž má být dosaženo do roku 2020.
6. Rada připomíná, že je nezbytné respektovat účinné demokratické mechanismy, včetně pluralitního demokratického systému, právního státu a dodržování lidských práv. Rada vítá přijetí akčního plánu pro konsolidaci vztahů mezi etniky.
7. Rada vyjadřuje politování nad tím, že nový volební zákon nezohlednil některá z klíčových doporučení uvedených ve společném stanovisku Benátské komise Rady Evropy a Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě / Úřadu pro demokratické instituce a lidská práva. Ve společném stanovisku bylo mimo jiné uvedeno, že ohledně navržené reformy neexistuje konsensus, a poukázáno na riziko, že kandidáti zvolení v rámci většinového systému by mohli být ovlivněni podnikateli nebo jinými aktéry, kteří sledují své vlastní odlišné zájmy. Nový volební systém by měl být v průběhu volebního procesu důkladně a podrobně monitorován a vyhodnocován, a to i během volební kampaně, dne konání voleb a povolebního období, pokud jde o jeho dopad na demokracii obecně, a zejména pak na pluralitní politický systém. Klíčový význam mají transparentní, inkluzivní a důvěryhodné volby na ústřední i místní úrovni.
8. Rada rovněž připomíná, že je třeba se řídit všemi připravovanými doporučeními Benátské komise Rady Evropy a Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě / Úřadu pro demokratické instituce a lidská práva, včetně těch, která se týkají financování politických stran a kampaní.
9. Rada znovu opakuje, že mají-li být všechny reformy úspěšné a udržitelné, je nezbytné posílit vztahy s občanskou společností. Rada důrazně vyzývá orgány Moldavské republiky, aby zapojily občanskou společnost do procesu rozhodování. Inkluzivní zapojení občanské společnosti je základním předpokladem demokratického, odolného a prosperujícího státu.

10. Pro demokratickou společnost mají zásadní význam rovněž svobodné a pluralitní sdělovací prostředky. Rada v této souvislosti naléhavě vybízí Moldavskou republiku, aby jako první krok k zaručení těchto svobod vypracovala již dlouho očekávanou komplexní novelu audiovizuálního zákona, která by v daném odvětví zvýšila transparentnost a hospodářskou soutěž, s cílem řešit koncentraci vlastnictví sdělovacích prostředků, zaručit svobodu a pluralitu sdělovacích prostředků, vytvořit podnikatelské prostředí příznivé pro činnost nezávislých sdělovacích prostředků a nabízet občanům vysoce kvalitní informace. Pokud jde o nedávnou novelizaci audiovizuálního zákona, Evropská unie uznává, že dezinformace a propaganda mohou mít značné negativní účinky, současně však upozorňuje, že přijatá opatření by měla být nezbytná a přiměřená a měla by být v souladu s příslušnými ustanoveními mezinárodního práva, aby nebyla omezena svoboda sdělovacích prostředků nebo znesnadněn přístup k informacím.
11. Rada vítá účinné provádění bezvízového režimu pro krátkodobé pobyty a zdůrazňuje, že od jeho vstupu v platnost vzrostly možnosti mezilidských kontaktů; vyzývá Moldavskou republiku, aby nadále vynakládala nezbytné úsilí o trvalé plnění kritérií pro uvolnění vízového režimu a informovala své občany o právech a povinnostech, které s bezvízovým stykem souvisejí. S odkazem na první zprávu Komise v rámci mechanismus pro pozastavení zrušení vízové povinnosti z prosince roku 2017 Rada připomíná, že je třeba dále věnovat zvláštní pozornost trvalému plnění kritérií v oblasti boje proti korupci a praní peněz, a to tím, že budou neprodleně přijata opatření.
12. Rada je přesvědčena, že je třeba vynaložit obnovené úsilí a naléhavě jej zaměřit na důraznější boj proti korupci, který by přinesl hmatatelné výsledky, přičemž paralelně s ním by měla proběhnout důkladná reforma soudnictví, včetně státního zastupitelství. Klíčovými prvky k obnovení důvěry občanů Moldavské republiky ve státní instituce je funkční, nezávislé, nestranné, transparentní a odpovědné soudnictví, přesvědčivé výsledky v oblasti odsuzování za korupci (zejména korupci na vysoké úrovni) a dodržování zásad právního státu.

13. Rada v této souvislosti upozorňuje, že je nezbytné zajistit, aby donucovací orgány a soudní systém fungovaly nestranně, a uvádí, že je znepokojena případy trestního stíhání některých advokátů, soudců a politických oponentů. Rada připomíná, že selektivní používání vymáhání práva a selektivní spravedlnost poškozují právní stát a vedou k tomu, že veřejnost ztrácí respekt a důvěru v soudní systém.
14. Rada znovu naléhavě vyzývá orgány Moldavské republiky, aby zajistily, že budou důkladně, nestranně a komplexně vyšetřeny a předány k trestnímu stíhání případy rozsáhlých bankovních podvodů, jež byly odhaleny v roce 2014, s cílem získat zpět zpronevěřené finanční prostředky a postavit všechny odpovědné osoby před soud bez ohledu na jejich politickou příslušnost. Rada vítá skutečnost, že v prosinci roku 2017 bylo zveřejněno shrnutí druhé zprávy o organizaci Kroll. Nadále však naléhavě vyzývá příslušné orgány, aby při plném respektování právního státu pokračovaly ve vyšetřování a stíhání všech osob zapojených do rozsáhlých podvodných systémů.
15. Rada vítá nedávná jmenování, k nimž došlo v protikorupčních institucích, jakož i přijetí zákona proti praní peněz s cílem uvést právní předpisy do souladu se stávajícími normami EU. Pokud jde o probíhající reformy, bude zcela nezbytné zajistit provádění právních předpisů týkajících se praní peněz a nadále posilovat operační kapacity protikorupčních orgánů, zřídit funkční a účinný mechanismus umožňující zmrazit, konfiskovat, spravovat a získávat zpět majetek, urychleně zajistit funkční systém předkládání a ověřování majetkových přiznání a klást důraz na nezávislost protikorupčních institucí, které nesmí být vystaveny nepřipustnému ovlivňování. Rada rovněž připomíná, že je třeba urychleně zřídit samostatný úřad pro prevenci a boj proti praní peněz, jakož i vypracovat a schválit mechanismy pro postih porušování režimu proti praní peněz a pro odhalování a zmrazování podezřelých transakcí.

16. Rada dále připomíná, že je nezbytné pokračovat v provádění reformy veřejné správy s cílem poskytovat občanům lepší služby.
17. Rada vítá reformy zaměřené na zajištění makroekonomické a finanční stability a obnovení důvěryhodnosti pro mezinárodní dárce, zejména v oblasti správy a řízení společností ve finančním sektoru, posílení nezávislosti a dohledových pravomocí Národní banky. Tyto reformy napomohly k obnovení hospodářské a finanční stability a měly klíčový význam pro uzavření a úspěšné provádění dohody s Mezinárodním měnovým fondem. Rada vybízí Moldavskou republiku, aby usilovala o další reformy s cílem reagovat na zbývající významné výzvy, kterými jsou zejména slabá správa věcí veřejných, politizace státních institucí, systémová korupce, potřeba zlepšit podnikatelské prostředí, a posílit tak hospodářský růst.
18. Rada vítá skutečnost, že v listopadu roku 2017 byly podepsány memorandum o porozumění, dohoda o mechanismu úvěrů a grantová dohoda o makrofinanční pomoci a že byly v prosinci téhož roku ratifikovány parlamentem Moldavské republiky.
19. Rada připomíná, že každá platba v rámci programu makrofinanční pomoci bude podmíněna splněním politických opatření uvedených v memorandu o porozumění a dodržováním politických podmínek.
20. Rada zdůrazňuje, že je důležité učinit kroky za účelem vytvoření rovných podmínek pro podniky s cílem zajistit přitažlivé a stabilní investiční klima a zlepšit transparentnost a investiční podmínky při současném zachování náležitých kontrol a postihů těch, kdo v této oblasti porušují pravidla. Rada konstatuje, že ke zlepšení podnikatelského prostředí a přilákání více přímých zahraničních investic je zapotřebí dalšího úsilí.

21. Rada očekává, že Moldavská republika zintenzivní své reformní úsilí v oblasti provádění a prosazování prohloubené a komplexní zóny volného obchodu, mimo jiné posílením operační kapacity a nezávislosti příslušných orgánů.
22. Rada připomíná, že je zapotřebí, aby v Moldavské republice byla v souladu se závazky přijatými v rámci dohody o přidružení účinně prosazována ochrana práv duševního vlastnictví, včetně ochrany zeměpisných označení.
23. Rada dále připomíná význam posilování hospodářské soutěže a transparentnosti v odvětví energetiky, mimo jiné zajištěním institucionální a finanční kapacity energetického regulačního orgánu, jež umožní pokračovat v reformě trhu s energií. Rada naléhavě vyzývá k plnému dodržování *acquis* Energetického společenství, zejména pokud jde o stanovování tarifů za distribuci energie zajišťujících plnou návratnost nákladů. Rada Moldavskou republiku vybízí k dokončení reformy odvětví energetiky v souladu s třetím energetickým balíčkem EU, zejména co se týče oddělení přenosu a distribuce plynu a elektřiny. Rada vyzývá rovněž k urychlení provádění projektů v oblasti propojení a zdůrazňuje jejich význam pro energetickou bezpečnost a diverzifikaci dodávek energie a zásobovacích tras.
24. EU znovu opakuje, že je připravena být Moldavské republice nadále nápomocna, a to na základě konkrétního a uspokojivého pokroku ve všech oblastech reformy i na základě přísné podmíněnosti. Rada v této souvislosti připomíná, že je třeba co nejlépe využívat stávající pomoci EU s cílem přispět k cílům dohody o přidružení, včetně prohloubené a komplexní zóny volného obchodu, a viditelným a hmatatelným způsobem zlepšit životní podmínky občanů Moldavské republiky. Mezi klíčové prvky podmiňující vyplacení dosud neuvolněných částek odvětvové rozpočtové podpory bude náležet dodržování závazků přijatých vůči Mezinárodnímu měnovému fondu, podstatný pokrok v boji proti korupci a v reformě soudnictví, respektování demokratických zásad a dodržování lidských práv. Rada rovněž připomíná, že je třeba přijmout kroky navazující na zprávu Účetního dvora ze září roku 2016 o pomoci EU poskytované Moldavské republice a v rámci společného plánování posílit koordinaci dárců s vládou Moldavské republiky.

25. Rada dále připomíná, že je nezbytné zintenzivnit společné úsilí o účinnou strategickou komunikaci ohledně uskutečněných reforem a jejich konkrétního přínosu pro občany, podporovat zviditelnění spolupráce mezi EU a Moldavskou republikou a řešit otázku dezinformací.
 26. Rada vítá zájem Moldavské republiky o prohloubení spolupráce s EU v oblasti bezpečnosti a obrany, jakož i její účast na misích SBOP pod vedením EU a spolupráci v rámci opatření č. 18 společného sdělení s názvem „Společný rámec pro boj proti hybridním hrozbám“.
 27. Rada vítá povzbudivý pokrok při řešení podněsterského konfliktu, jehož bylo dosaženo v rámci procesu 5+2 během rakouského předsednictví OBSE. Důrazně vybízí Moldavskou republiku, aby na tuto úroveň angažovanosti navázala během italského předsednictví OBSE i v období následujícím, a zdůrazňuje význam včasného provádění dosažených dohod. Rada rovněž připomíná, že je třeba pokročit v provádění zákona o zvláštním právním statusu Gagauzsko, a vyzývá Kišiněv, aby se zabýval dosud nedokončenými legislativními iniciativami.
-